

Šumarski fakultet proslavio 120. obljetnicu utemeljenja

GOLEM DOPRINOS RAZVOJU šumarske i drvno-tehnološke struke

Šume se rasprostiru na otprilike 47 posto ukupne kopnene površine Hrvatske; imaju veliku biološku raznolikost, a 95 posto naših šuma prirodnog je porijekla i u njima raste 260 autohtonih drvenastih šumskih vrsta



Šumarska nastava u Hrvatskoj dobila je sveučilišni status 20. listopada 1898., otvorenjem Šumarske akademije u okviru tadašnjeg Mudroslovnog fakulteta (danas Filozofskog). Iz Akademije se razvio samostalan i moderan Šumarski fakultet. Za bolje razumijevanje važnosti utemeljenja Fakulteta za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, valja se vratiti u prvu polovicu 19. stoljeća.

Od 1835. do 1848. ilirskim su preporodom zacrtane osnovne smjernice kulturnog, političkog i gospodarskog razvoja naših krajeva, a javlja se i želja gospodarskih stručnjaka, posebice šumara, da prirodnim bogatstvima gospodare školovani domaći stručnjaci u inte-

resu naše domovine. Te su težnje organizacijski povezivane putem Hrvatsko-slavonskoga gospodarskog društva, osnovanog 1841., a 1846. je utemeljena i šumarska sekcija Društva, na čiju je inicijativu 18. studenoga 1860. s radom započelo Kraljevsko gospodarsko i šumarsko učilište u Križevcima. Stupanjem na snagu Zakona o šumama 1894., u šumsko-tehničkoj službi za radna mjesta viša od desetog činovničkog razreda zahtijevalo se akademsko obrazovanje, stoga su sve daljnje aktivnosti usmjerene prema osnivanju visoke šumarske škole – Šumarske akademije koja je s radom započela 20. listopada 1898.

Nakon Prvoga svjetskoga rata hrvatsko je šumarstvo bilo u teškom položaju. Upravljanje

šumama prešlo je u domaće ruke, no u Hrvatskoj nije bilo dovoljno stručnjaka. Profesori Šumarske akademije Andrija Petračić i Đuro Nenadić smatrali su da na vlastitom fakultetu treba odgajati šumarske stručnjake s najvišom stručnom spremom te odmah pokrenuli akciju da se Šumarska akademija transformira u samostalan odjel novog fakulteta. Potpisan je ukaz o osnivanju Gospodarsko-šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 31. kolovoza 1919., a prof. dr. sc. Andrija Petračić izabran je 10. travnja 1920. za prvog dekana.

Organizacijske promjene

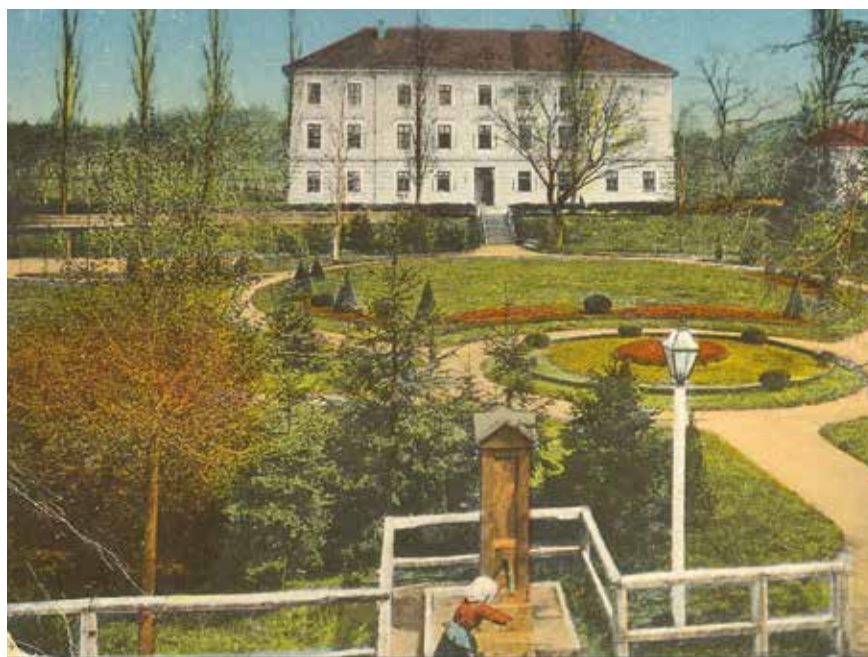
Razdoblje do 1941. karakterizira nastavni, znanstveni i organizacijski uspon Fakulteta. Za vrijeme Drugoga svjetskoga rata nastava postupno zamire, no potom oživljava te već 1947. dolazi do promjena: nastava je na Šumarskom odjelu razdijeljena u dva smjera – Šumsko-uzgojni, nazvan „biološki smjer“, i Šumsko-industrijski, nazvan „tehnički smjer“. Šumsko-industrijski smjer početak je današnjeg Drvno-tehnološkog odsjeka Šumarskog fakulteta, odnosno početak visokoškolskog obrazovanja drvno-tehnoloških stručnjaka za potrebe tada vrlo propulzivne drvne industrije. U nastavni je plan i program uvedena obvezna terenska nastava na fakultetskim nastavno-pokusnim šumskim objektima i u drvno-prerađivačkim pogonima, koja se u ponešto drugačijem i modernijem obliku zadržala u kurikulumima današnjih studijskih programa.

Nakon konferencije šumarskih fakulteta odnosno odjela na području tadašnje države, održane u Sarajevu 1951., i zbog osvješćivanja potrebe za posebnim odsjekom za obrazovanje drveno-industrijskih stručnjaka, Šumarski odjel Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Zagrebu od akademske godine 1952./53. dijeli se na dva odsjeka: Šumsko-gospodarski i Drveno-industrijski. Zbog sve intenzivnijeg razvoja svih gospodarskih grana oba dotadašnja odjela Poljoprivredno-šumarskog fakulteta 1. siječnja 1960. postaju samostalni fakulteti, a Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu tada se sastoji od Šumsko-gospodarskog i Drveno-industrijskog odsjeka. Tijekom godina mijenjali su se nastavni planovi i programi, način i uvjeti polaganja ispita, organizacijska struktura unutar Fakulteta, kao i nazivi odsjeka, da bi se akademske godine 2005./06. implementirao bolonjski model studiranja.

Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu danas organizira i provodi tri preddiplomska sveučilišna studija i jedan preddiplomski stručni studij, četiri diplomatska studija, jedan poslijediplomski doktorski studij te velik broj poslijediplomskih specijalističkih studija. Na Fakultetu su trenutačno zaposlena 204 djelatnika, a na svim studijima studira 800-tinjak studenata. Svake godine, u skladu s odobrenim upisnim kvotama, upisuje se 300-tinjak novih studenata. Šumarski fakultet samo u Zagrebu na dvije bliske lokacije raspolaze s otprilike 24.000 četvornih metara prostora, a ima i pet nastavno-pokusnih šumskih objekata širom Hrvatske, u okviru kojih gospodari s otprilike 3500 hektara šuma, namijenjenih prvenstveno nastavnom i znanstveno-istraživačkom radu, i to u svim najvažnijim klimatskozonskim šumskim zajednicama Hrvatske. To su i šume koje predstavljaju model kako treba gospodariti šumama u usporedivim sastojinskim i stanišnim uvjetima.

Važna uloga u cjelokupnom gospodarstvu

O važnosti Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za gospodarstvo Republike Hrvatske, kao nepresušnog izvora visokoobrazovanih šumarskih i drveno-tehnoloških stručnjaka,



kih stručnjaka, konkurentnih ne samo na tržištu rada u Hrvatskoj, već i Europskoj uniji, najbolje govore podaci: šume i šumska zemljišta dobra su od iznimnog interesa za RH te su i zaštićena Ustavom; šume se rasprostiru na približno 2,700.000 hektara, što je otprilike 47 posto ukupne kopnene površine Hrvatske, pri čemu je 78 posto šuma u vlasništvu države; šume imaju veliku biološku raznolikost, a 95 posto naših šuma prirodnog je porijekla i u njima raste 260 autohtonih drvenastih šumskih vrsta, od kojih je pedesetak gospodarski važno. Doprinos šumarstva kao privredne grane BDP-u Hrvatske iznosi otprilike jedan posto, a izvoz drvoprerađivačke industrije desetak posto u ukupnom izvozu. Šumarstvo i drvna industrija zajedno u BDP-u sudjeluju približno 4,5 posto, a zapošljavaju gotovo 45.000 ljudi.

Šume su važne i s ekološkog aspekta, odnosno štite zemljišta i prometnice od erozije, bujica i poplava; utječu na vodni režim i hidroenergetski sustav, plodnost tla i poljodjelsku proizvodnju, na klimu, zaštitu i unapređenje okoliša, stvaranje kisika i pročišćavanje atmosfere; imaju rekreativnu, turističku i zdravstvenu funkciju, utjecaj na faunu i lov te ostale usluge.

Šumarski fakultet te čitavu šumarsku i drveno-tehnološku struku i nadalje očekuju brojni i zahtjevni izazovi na koje će znati odgovoriti na temelju šumarske i drveno-tehnološke tradicije, oplemenjene suvremenim spoznajama šumarske i drveno-tehnološke znanosti i primijenjene u šumarskoj drveno-tehnološkoj operativnosti kroz djelovanje stručnjaka poniklih na zagrebačkom Šumarskom fakultetu.